

वाग्मायन m. patron. von वाग्मिन् gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110; vgl. 6, 4, 144.

वाग्मिता (von वाग्मिन् f. Beredsamkeit Kām. Nitis. 1, 21. Sām. D. 158.

वाग्मिव (wie eben) n. dass. MBh. 12, 13873. Kām. Nitis. 4, 86. Rāṅga-Tar. 5, 474.

वाग्मिन् (von वाच्) 1) adj. beredt P. 5, 2, 124. Vop. 7, 34. AK. 3, 1, 35. H. 346. an. 2, 286. Med. n. 128. Vāṅg. beim Schol. zu Çiç. 2, 27. Çat. Br. 10, 3, 2, 1. Lāṭṭ. 4, 1, 7. M. 7, 64. MBh. 3, 2450. 13, 969. Hariv. 12699. R. 1, 1, 11 (12 Gorr.). 2, 26, 12 (14 Gorr.). Kām. Nitis. 4, 15. 12, 2. Ragh. 5, 52. Spr. 3016. 3229. 3933. Çiç. 2, 27. 109. Vārāṇ. Bṛh. S. 2, S. 3. Bṛh. 14, 4. Kathās. 26, 284. 46, 135. Sām. D. 78. Rāṅga-Tar. 4, 261. Mārk. P. 20, 20. 118, 11. Bhāg. P. 4, 19, 25. Pāṇḍar. 4, 3, 53 (Vishṇu). 6, 17. सु^० R. 1, 13, 21 (17 Gorr.). स्वल्हागमी (= स्वल्हाच्) LA. 17, 6 vielleicht fehlerhaft für स्वल्हागयो. — 2) m. a) Papagei H. ç. 194 (wohl वाग्मी st. वाल्मी zu lesen). — b) der Planet Jupiter H. ç. 13. H. an. Med. — c) N. pr. eines Sohnes des Manasju MBh. 1, 3697.

वाग्य adj. = वाग्दृश् Çāḍam. im ÇKDr. = निर्वेद und वात्य Aḡa ebend.

वाग्यत adj. die Stimme an sich haltend, schweigend Çāṅk. Br. 27, 6. Gobh. 4, 4, 1. 6, 15. Āçv. Çr. 1, 12, 16. 4, 13, 1. Gṛh. 4, 18, 7. 3, 7, 1. Kātṭ. Çr. 2, 2, 2. 7, 3, 9. M. 3, 236. 258. 9, 60. Jāṇ. 1, 31. 238. R. 1, 2, 10. 27, 2. 87, 19. R. Gorr. 2, 5, 4. Ragh. 11, 30. Bhāg. P. 3, 14, 31. 5, 23, 8. 6, 8, 4. Mārk. P. 34, 27.

वाग्यमन n. das Schweigen Kātṭ. Çr. 4, 12, 17. 20, 1, 11. Çāṅk. Çr. 1, 12, 7. 2, 14, 6. Āçv. Çr. 1, 3, 35.

वाग्याम adj. = वाग्यत P. 3, 2, 40. Schol.

1. वाग्वज्र m. n. ein als Blitz wirkendes Wort, Donnerwort Çikṣā 10 in Ind. St. 4, 367. Andere Belege s. u. वज्र 2).

2. वाग्वज्र adj. dessen Worte Blitze sind Buḡ. P. 4, 13, 19.

वाग्वर m. N. pr. eines Autors Verz. d. Cambr. H. 36.

वाग्वत् (von वाच्) adj. mit der Rede verbunden Air. Br. 6, 7.

वाग्वलि s. वाग्वलि.

वाग्वद् m. N. pr. eines Mannes P. 6, 3, 109. Vārtt. 2.

वाग्वदिनी f. N. pr. einer Göttin Verz. d. Oxf. H. 108, a, No. 168, Z. 25.

वाग्विद् adj. redekundig, beredt R. 1, 1, 1.

वाग्विदग्ध adj. redefertig, beredt; davon ०ता f. Redefertigkeit, Beredsamkeit Spr. 2817.

वाग्विधेय adj. durch das (blosse) Wort zu bewerkstelligen so v. a. was man aus dem Gedächtniss hersagen kann R. 1, 4, 8 (3, 48 Gorr.).

वाचा विधेयम् (= विनापि पुस्तके पाठयोग्यम् Comm.) ed. Bomb. 4, 12.

वाग्विन् (von वाच्) adj. beredt: वाग्विव मन्त्रं प्र भरस्व वाचम् AV. 5, 20, 11.

वाग्विप्रुषे n. sg. copul. Zusammensetzung von वाच् + विप्रुष P. 5, 4, 106. Schol.

वाग्विसर्ग m. das Brechen des Schweigens Gobh. 2, 3, 12. 3, 2, 29.

वाग्विसर्जन n. dass. Kātṭ. Çr. 4, 10, 6. 7, 4, 15. 12, 4, 26.

वाग्वीर्य adj. stimmkräftig TS. 6, 3, 4, 5.

वाग्वीत् m. der Gelobende, Veranstalter eines Opfers (nicht der Priester, sondern der यज्ञमान); = मेधाविन् Naigh. 3, 15. = सत्विज् 18. त-

मेघे वाधते सुप्रणीति: सुतसौमाय विधते RV. 4, 2, 15. 1, 3, 5. 31, 14. 40, 4. मूर्धो विश्वस्य वाधते: 6, 10, 18. केतारं यं वाधते वृणते अघोरं 1, 38, 7. 3. 2, 1. 3, 4. 8. इन्द्रेण युजा निःसृजत वाधते व्रजम् 10, 62, 7. यदञ्जिर्भवाध-द्विर्विह्वयामहे 1, 36, 13. पुत्रा चिद्व वा विह्वयते मनीषिणः। वाधोद-रश्चिना गतम् (= वाक्कैरश्चैः Sām., vielmehr die म० mit den वा०) 8, 3, 16. 1, 88, 6. न सुषा न सुदा उत। नान्यस्त्वच्छूरा वाधते: 8, 67, 4. मो षु त्वा वाधतश्चनारं अस्मानि रौरमन् 7, 32, 1. die Rbhū विष्टो शमी तरणित्वेन वाधते: (वाधारे) मेधाविनो वा Nir. 11, 16) 4, 110, 4. 3, 60, 4. Soma पुनानो वाधद्वाधद्विर्मर्त्य: 9, 103, 5. मेदिष्ठे वाधतम् 10, 33, 4. Die herkömmliche Zurückführung auf वल् (mit der Nebenform वध् in वध् u. s. w.) befriedigt nicht; wir vergleichen εὔχομαι und वोέω (für vogeo).

वाधातक s. धातक in den Nachträgen.

वाधेष्ट N. pr. eines Geschlechts Verz. d. Oxf. H. 332, b, 7.

वाङ् m. das Meer Truk. 1, 2, 9.

वाङ् वाङ्गति (काङ्गायाम्) Duīrup. 17, 17. — Vgl. काङ् und वाङ्क.

वाङ्ग m. ein Fürst der Vāṅga P. 4, 1, 170. Schol. Vārāṇ. Bṛh. S. 11, 60. als Dichter Verz. d. Tüb. H. 13.

वाङ्गक adj. ein Verehrer der Vāṅga oder des Fürsten der Vāṅga P. 4, 3, 100. Schol.

वाङ्गारि m. patron. Pravarādhū. in Verz. d. B. H. 37, 4 v. u.

वाङ्गधन adj. वाच् zum Refrain habend Nid. 1, 12. Lāṭṭ. 4, 7, 1. वाङ्गधनं कैश्चम् und — सौक्विषम् Namen von Sāman Ind. St. 3, 234, a. वाङ्गती f. N. pr. eines Flusses Verz. d. Oxf. H. 140, b, 3. Wilson, Sel. Works II, 16. 18. 22. 32.

वाङ्गधु n. pl. süsse Worte Çāṅk. 68, 13.

वाङ्गधुर adj. süß in Worten, schöne Worte im Munde führend: वाङ्गधुरो विषहृदयः Hit. 74, 20.

वाङ्गनस् n. du. Rede und Geist Kaṭhup. 3, 13. M. 2, 160. वाङ्गनसं n. sg. dass. P. 5, 4, 77. Vop. 6, 8. अवाङ्गनसगोचरं Vedāntas. (Allah.) No. 2.

वाङ्ग्य (von वाच्) P. 8, 4, 43. Vārtt., Schol. Siddh. K. zu P. 4, 3, 144. Vop. 7, 72. 1) adj. (f. ई) aus Rede bestehend, auf der Rede beruhend, dessen Wesen die Rede ist, die Rede betreffend Çat. Br. 10, 3, 2, 4. 14, 4, 2, 10. 3, 3, 3. यत्किञ्चिदाङ्ग्यम् VS. Prāt. 8, 31. Jāṇ. 3, 189. कर्मन् M. 12, 6. तपस् Bhāg. 17, 15. MBh. 3, 15830. कन्या R. 7, 17, 9. समुद्र Ragh. 3, 28. अमृत Verz. d. Oxf. H. 173, a, No. 123, Z. 11. ज्योतिस् 210, b, No. 496, Z. 6. 14. स्तोत्र Pāṇḍar. 4, 1, 11. तर्कादयः Prab. 101, 7. आदर्श Spr. (II) 934. Davon nom. abstr. ०त्व n. Çāṅk. zu Khānd. Up. S. 17. — 2) f. ई die Göttin der Rede, Sarasvatī Çāḍārthak. bei Wilson. — 3) n. Redekunst, Redeweise Sām. D. 1, 3. Vop. 3, 4. मितातरं und अमितातरं RV. Prāt. 12, 9. Ind. St. 8, 210. Kathās. 113, 23. गद्यं पद्यमिति प्राङ्गुर्वाङ्ग्यं द्विविधं बुधाः Verz. d. Oxf. H. 198, b, 2 v. u. ०मेदः Truk. 3, 2, 22. दिधा प्रयुक्तेन च वाङ्ग्येन स-रस्वती तन्मिथुनं नुनाव so v. a. Rede Kumāras. 7, 90.

वाङ्ग्यधुर्य n. Lieblichkeit der Rede, — der Stimme Spr. 4978.

वाङ्ग्युष n. Eingang einer Rede AK. 1, 1, 5, 9. H. 262.

वाच् (von वच्) f. Uṇādis. 2, 57. P. 3, 2, 178. Vārtt. 1. Vop. 26, 71. 1) Sprache, Stimme, Rede, Wort, Aussage; Laut, Ton AK. 1, 1, 5, 1. 18. H. 241. an. 1, 7. Med. k. 9. Halāt. 1, 8. 5, 48. 68. 83. RV. 1, 164, 34. 37. वाचं वाचं अरित् रूनिनी कृतम् 182, 4. 4, 37, 5. वाचो मतिं सहसः सूनवे भरे 1.